

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

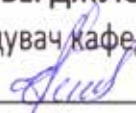
Придніпровська державна академія фізичної культури і спорту

Факультет фізичної реабілітації

Кафедра фізичної реабілітації

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Завідувач кафедри

 проф. Т.В. Майкова
" 31 " 05 20 17 року

Р о б о ч а   п р о г р а м а   н а в ч а л ь н о ї   д и с ц и п л і н и

ФІЗИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ОСІБ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Магістр

(ступень вищої освіти)

галузь знань	22 - «Охорона здоров'я»
спеціальність	227- «Фізична терапія, ерготерапія»
освітня програма	«Фізична терапія, ерготерапія»
факультет	Фізична реабілітація
вид дисципліни	обов'язкова

Робоча програма навчальної дисципліни – **Фізична реабілітація осіб з особливими потребами** для здобувачів ступеню вищої освіти **магістр**, галузі знань – **22-«Охорона здоров'я»**, спеціальності **227-Фізична, терапія, ерготерапія**.

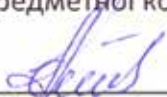
Розробники:

Афанасьєва Олександра Сергіївна, старший викладач, к.фіз.вих.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри **фізичної реабілітації**, факультету **фізичної реабілітації**, Придніпровської державної академії фізичної культури і спорту.

Протокол від. « 31 » 05 20 17 року № 14

Завідувач кафедри (циклової, предметної комісії) _____

_____ (Майкова Т.В.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

" 31 " 05 20 17 року

О Афанасьєва Олександра Сергіївна, 2017 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація/освітня програма, ступень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 22 - Охорона здоров'я» (шифр і назва)	Обов'язкова	
	Спеціальність 227- «Фізична, терапія, ерготерапія» (шифр і назва)		
Модулів –3		Рік підготовки	
Змістових модулів – 3		1 - й	-
Індивідуальне науково-дослідне завдання __ немає _____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		1- й	-
Тижневих годин для денної, заочної форми навчання: аудиторних –2/ 2. самостійної роботи студента – 2/ 2.	Ступень вищої освіти: магістр	Лекції	
		16 год.	-
		Практичні, семінарські	
		18 год.	-
		Лабораторні	
		- год.	- год.
		Самостійна робота	
		56 год.	- год.
		Індивідуальні завдання:	
		0- год.	
Вид контролю:			
залік			

2. Мета та завдання дисципліни

Мета: ознайомити студентів з основами і принципами фізичної реабілітації інвалідів, що є нерозривною єдністю спеціально організованих та індивідуальних заходів профілактичного, оздоровчого та лікувально-відновного характеру, охоплюючи всі основні сторони життєдіяльності людини (побут, праця, культуру).

Завдання: сформувати у студентів знання, вміння, навички організаційно-методичних аспектів первинної та вторинної профілактики інвалідності, яка найбільше зустрічається; забезпечити освоєння студентами основ фундаментальних знань про можливість корекції типових факторів ризику цих захворювань з акцентом на використання природних профілактичних і лікувальних засобів (фізичної активності, раціонального харчування, інших компонентів здорового способу життя); ознайомити студентів із засобами фізичної культури і спорту в системі реабілітації; ознайомити студентів з основними методиками фізичної реабілітації осіб з особливими потребами.

У результаті вивчення дисципліни фахівець повинен **знати**: сутність, структуру, функції, принципи, методичні основи фізичної реабілітації інвалідів; цілі і завдання фізичної реабілітації та її основні види, роль і місце фізичної активності в цьому процесі; найважливіші чинники ризику найбільш часто зустрічаємих захворювань, умови, що сприяють розвитку патологічних процесів різних органів і систем, характерні для конкретних видів (нозологічних форм) інвалідності; особливості організації фізичної реабілітації інвалідів в нашій країні і світовій спільноті.

Підготовлений фахівець повинен **вміти**: формулювати завдання, підбирати відповідні засоби і методи адаптивної фізичної культури в процесі фізичної реабілітації; розробляти сучасні технології застосування фізичних вправ проведення занять у всіх видів фізичної реабілітації інвалідів; складати програму профілактичних заходів для інвалідів з урахуванням їх індивідуальних особливостей, показань і протипоказань і фізичного навантаження.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль I

Змістовий модуль 1. Фізична реабілітація осіб з сенсорними порушеннями.

Тема 01. Загальні основи фізичної реабілітації.

Тема 02. Фізична реабілітація при порушеннях зору.

Тема 03. Фізична реабілітація при порушеннях слухового аналізатору.

Модуль II

Змістовий модуль 2. Фізична реабілітація при ДЦП

Тема 04. Сучасні підходи щодо організації фізичної реабілітації при ДЦП.

Тема 05. Приватні методики фізичної реабілітації при ДЦП.

Модуль III

Змістовий модуль 3. Фізична реабілітація осіб з порушенням інтелекту

Тема 06. Характеристика порушень інтелекту.

Тема 07. Особливості фізичного розвитку та рухових здібностей при порушеннях інтелекту.

Тема 08. Сучасні підходи щодо організації фізичної реабілітації осіб з порушенням інтелекту.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
лекції		прак.	лаб.	інд.	сам. роб.	лекції		прак.	лаб.	інд.	сам. роб.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Фізична реабілітація осіб з сенсорними порушеннями.												
Тема 1. Загальні основи фізичної реабілітації.	14	2	2			8						
Тема 2. Фізична реабілітація при порушеннях зору.	8	2	2			4						
Тема 3. Фізична реабілітація при порушеннях слухового аналізатору.	8	2	2			6						
Разом за змістовим модулем 1	30	6	6			18						
Змістовий модуль 2. Фізична реабілітація при ДЦП.												
Тема 4. Сучасні підходи щодо організації фізичної реабілітації при ДЦП.	15	2	2			11						

Тема 5. Приватні методики фізичної реабілітації при ДЦП.	15	2	4		9					
Разом за змістовим модулем 2	30	4	6		20					
Змістовий модуль 3. Фізична реабілітація осіб з порушенням інтелекту.										
Тема 6. Характеристика порушень інтелекту.	8	2	2		4					
Тема 7. Особливості фізичного розвитку та рухових здібностей при порушеннях інтелекту.	8	2	2		4					
Тема 8. Сучасні підходи щодо організації фізичної реабілітації осіб з порушенням інтелекту.	14	2	2		10					
Разом за змістовим модулем 3	30	6	6		18					
Усього годин	90	16	18		56					

6. Теми практичних занять

№ змістового модуля, теми	Назва семінарського заняття і короткий його зміст	Кількість аудиторних годин	
		Денна	Заочна
I	Змістовий модуль. Фізична реабілітація осіб з сенсорними порушеннями.	4	
1	Сучасні підходи щодо організації фізичної реабілітації осіб з порушенням зору.	2	
2	Сучасні підходи щодо організації фізичної реабілітації при патології органів слуху.	2	
II	Змістовий модуль. Фізична реабілітація при ДЦП.	4	
3	Форми та характеристики ДЦП.	2	
4	Супутні захворювання та вторинні порушення при ДЦП.	2	
III	Змістовий модуль. Фізична реабілітація осіб з порушенням інтелекту.	4	
5	Характеристика порушень інтелекту.	2	
6	Особливості фізичного розвитку та рухових здібностей при порушеннях інтелекту.	2	

8. Самостійна робота

№ з/р	Назва теми яка вивчається самостійно	Кількість годин	
		Денна	Заочна
	Змістовий модуль I. Загальні основи фізичної реабілітації.	18	
1	Організаційні основи реабілітації осіб з особливими потребами.	8	
2	Фізична реабілітація при порушеннях зору.	2	
3	Загальна характеристика порушень слухового аналізатору.	2	
4	Особливості порушення рухової сфери глухих та слабкочуючих.	2	
5	Особливості порушення рухової сфери глухих та слабкочуючих.	2	
6	Характеристика психофізичного розвитку осіб з порушеннями слуху.	2	
	Змістовий модуль II. Фізична реабілітація при ДЦП.	20	
7	Правила побудови програм з фізичної реабілітації при ДЦП.	5	
8	Основні завдання фізичної реабілітації при ДЦП.	5	
9	Дельфінотерапія - психофізична реабілітація хворої дитини.	5	
10	Акватерапія в реабілітації ДЦП	5	
	Змістовий модуль III. Фізична реабілітація осіб з порушенням інтелекту.	18	
15	Принципи роботи з особи, які мають порушення інтелекту.	4	
16	Вторинні захворювання при порушеннях інтелекту.	4	
17	Правила побудови програм з фізичної реабілітації при порушеннях інтелекту.	10	

№	Вид роботи	Кількість годин	
		Денна	Заочна
1.	Опрацювання програмного матеріалу, що не викладається на лекціях	56	
	Всього	56	

10. Методи навчання

Лекції. Проблемні лекції. Презентації.

11. Методи контролю

Методи усного контролю. Фронтальний контроль знань на лекціях та практичних заняттях. Методи письмового контролю. Самоконтроль.

Орієнтований перелік питань, які визначаються як питання поточного та семестрового контролю.

1. Надати загальну характеристику порушень зору.
2. Надати характеристику поняття «залишковий зір».
3. Надати визначення поняттям «сліпота», «слабкозорість».
4. Надати характеристику основним формам сліпоти та залишкового зору за класифікацією А.І. Каплана.
5. Надати визначення понять «мікрофтальм», «альбінізм», «астигматизм», «косоокість», «дальнозоркість», «міопія», «амбліопія» та «анізотропія».
6. Надати характеристику психомоторної сфери осіб з порушеннями зору.
7. Розкрити сучасні підходи щодо фізичної реабілітації осіб з порушеннями зору.
8. Розкрити принципи фізичної реабілітації осіб з порушеннями зору.
9. Розкрити особливості фізичної реабілітації осіб з порушеннями зору, які віднесені до підгруп «А» та «Б».
10. Надати визначення поняття ЛФК, розкрити мету та завдання.
11. Надати загальну характеристику порушень слухового аналізатору.
12. Розкрити причини порушень слуху.
13. Надати визначення понять «глухота» та «туговухість» («приглухуватість»).
14. Надати характеристику сенсоневральних та кондуктивних порушень слуху.
15. Розкрити особливості порушень рухової сфери глухих та слабкочуючих.
16. Надати характеристику психофізичному розвитку осіб з порушеннями слуху.
17. Розкрити сучасні підходи щодо фізичної реабілітації осіб з порушеннями слуху.
18. Розкрити роль компенсаторних механізмів в розвитку глухих.
19. Розкрити завдання фізичної реабілітації осіб з порушеннями слуху.
20. Розкрити основні фактори фізичної реабілітації осіб з порушеннями слуху.
21. Надати визначення поняття ДЦП.
22. Надати характеристику основних форм ДЦП.
23. Розкрити стадії розвитку ДЦП.
24. Надати характеристику супутнім та вторинним захворюванням при ДЦП.
25. Надати визначення понять «хореїформний гіперкінез», «атетоїдний гіперкінез», «хореоатетоз», «торсіонна дистонія», «атаксія».
26. Надати характеристику поза тонічним рефлексам при ДЦП.
27. Розкрити сучасні підходи щодо фізичної реабілітації осіб з ДЦП.
28. Розкрити основні завдання фізичної реабілітації при ДЦП.
29. Надати характеристику приватним методикам фізичної реабілітації при ДЦП.
30. Розкрити основні правила побудови програм з фізичної реабілітації при ДЦП.
31. Надати загальну характеристику порушень інтелекту

32. Надати характеристику ступеням олігофренії.
 33. Надати визначення понять «деменція», «тотальна деменція», «лакунарна деменція», «псевдодеменція».
 34. Розкрити особливості фізичного розвитку та рухових здібностей осіб з порушенням інтелекту.
 35. Розкрити сучасні підходи щодо фізичної реабілітації осіб з порушенням інтелекту.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Для заліку

Зимовий семестр									
Розподіл балів за змістовними модулями і темами що вивчаються									Сума
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2		Змістовий модуль 3			залік	
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8		100
10	10	10	10	10	10	10	10	20	
30			20		30			20	

12.1. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74 (75)-81	C	задовільно	
64-73 (74)	D		
60-63	E		
0-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
	F*	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

F* - виставляється тільки за результатом складання заборгованості комісії.

12.2. Форма поточного контролю

Елементи контролю за змістовним модулем 1

Вид контролю	К-ть завдань	Кількість балів		Тиждень подачі або проведення
		За одиницю контролю	Всього	
Практичні роботи	5	2	10	3
Поточне тестування	10	1	10	4
Самостійна робота			10	2
Всього			30	

Елементи контролю за змістовним модулем 2

Вид контролю	К-ть завдань	Кількість балів		Тиждень подачі або проведення
		За одиницю контролю	Всього	
Практичні роботи	5	2	10	6
Поточне тестування	10	1	10	7
Всього			20	

Елементи контролю за змістовним модулем 3

Вид контролю	К-ть завдань	Кількість балів		Тиждень подачі або проведення
		За одиницю контролю	Всього	
Практичні роботи	5	2	10	8
Поточне тестування	10	1	10	10
Самостійна робота			10	9
Всього			30	

13. Методичне забезпечення

1. Опорний конспект лекцій.
2. Індивідуальні тестові завдання для поточного контролю знань.
3. Таблиці та плакати.
4. Презентації .
5. Нормативні документи.

14. Рекомендована література

14.1 Навчальна та довідкова література для лекційного курсу

1. Фізична реабілітація осіб з особливими потребами / Яримбаш К.С., Дорофєєва О.Є., Афанасьєва О.С. -Підручник. – Дніпро: Журфонд, 2017. – 215 с.
2. Основи реабілітації, фізіотерапії, лікувальної фізичної культури і масажу: Підручник / За ред. проф. В.В. Клапчука, проф. О.С. Полянської. – Чернівці: Прут. – 2006. – 208 с.
3. Основи фізичної реабілітації : Навчальний посібник / За заг. ред. Л. О.Вакуленко, В. В.Клапчука. – Тернопіль: ТНПУ, 2010. – 234 с.
4. Основи фізичної реабілітації : Навчальний посібник / Порада А. М., Солодовник О. В., Прокопчук Н. Є. – Київ : Медицина. – 2006. – 248 с.
5. Основы физической реабилитации : учеб. для студентов вузов / О. К. Марченко. – К. : Олимп. лит., 2012. – 528 с.
6. Фізична реабілітація, спортивна медицина: підручник для студ. вищих мед. навч. закладів / В. В. Абрамов, В. В. Клапчук, О. Б. Неханевич [та ін.] ; за ред. професора В. В. Абрамова та доцента О. Л. Смирнової. – Дніпропетровськ, Журфонд, 2014. – 456 с. : іл. 79

14.2. Навчальна література для самостійної роботи студента

1. Адаптивная физическая культура глухих и слабослышащих : методические рекомендации для самостоятельной работы студентов / А.А. Ковтун, А.С. Афанасьева, А.П. Куница, Д.М. Резников. – Днепропетровск: ДГИФКиС, 2013. – 36 с.
2. Медицинская реабилитация / Под ред.. В. М. Богомолова. – М. : Издательство БИНОМ, 2010. - 424 с. Мухін В. М. Фізична реабілітація / В. М. Мухін. – Київ : Олімпійська література, 2009. – 488 с.

Викладач _____

 О.С.Афанасьєва

(підпис)

Завідувач кафедри _____

 Т.В. Майкова